

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1955
АВГУСТ
16
ВТОРНИК
№ 164 (3358)
Өртөө 20 коп.

СЭКП обкомунда болгаш облкүүскомда (1 арын).
СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНДЕ (1 арын).
Областың сизген болгаш тараа шөлдеринде (1 арын).
Партияда удурутулганың деңгээли беддер (2 арын).
П. Новоселов. — Дүжүт ажаап алышыккына белеккелди четпес чоруткан (2 арын).

Мал чемнин белектелинге, дүжүт ажаап алышыккына, көдө ажыл-агый продуктуларын белектелинге профсоюз организацияларының киржилгезин күштелдирер (2 арын).
С. Бадаа. — Көдө өмчү (2—3 арын).
Н. Маадыр. — Малчыларнын бедде дендиги ажыл (3 арын).
А. Синягина. — Районда калдык камталышың ажыл (3 арын).
С. Сандю. — «Ляна» деп кино (3 арын).

Кур-да электротехникти үеттүрүңүз (4 арын).
Совет көдө ажыл-агый төдөлөрүнүн АКШ-та чоруп турары (4 арын).
Аныктарнын болгаш студенттеринин бешки Бүгү-дөлөгей фестивалы (4 арын).
УЛУГ УЖУР-ДУЗАЛЫ БОЛУУШКҮН (4 арын).
Атомдук энергияны тайбың ажылдар талашы-биле улустар аразының эртем-техникти конференциясында (4 арын).

Колхозтар тудуунун планын долузу-биле күүседир

Комунист партия болгаш Совет чак Тыва областың колхозчу тараачынаарының сууржуң амдыралыч дүрген шилчир киреринче, анык колхозтарын организациа, ажыл-агый талазы-биле быжыгарынче улуг күчөткөй салып, чыдын-на хей түнүгү хөргөткөн үдүрү берип турар. Чүтле бо, 1955 жылда бешин суурталга бажынары тудурунга бир миллион рубль түнүгү ууун хуусаалыг чөөлини берген, оон 25 хууун күрүениң өмүзөндөн төлөөр дедир эгитпес чөөли беддурган. Культура-амдыралдың, бүдүрүлгениң тудууларына, хей күш үнер ажылдары механизацияга хей рубль түнүгү чөөлини колхозтарга база алган. Оон аңгыда 100 муң кубометр тудуг мыжын халаса ажылдарын колхозтарга чөшкөдөр.

Областың партия, совет, көдө ажыл-агый органныра ол дууламчыны долузу-биле чөп ажаапар суурталганы салгаш, 1955 жылда колхозтарга чуртталганың бажынарын, культура-амдыралдың, бүдүрүлгениң тудууларын тудуп кыларының планнарын хүдөөп алгаш тус-тус колхозтарга чөдирген. Ол план областың элөөн хей колхозтарында өкү күүсетиниң турар. Шаңгы Бай-Тайга районун «Мурнакчы», Чөөн-Хемчик районун «Комунист» орук», Баа-Хем районун «Кызыл ту», «Сталинч орук» болгаш өске-да элөөн хей колхозтар партияның, чакаттың көргүтүп турар улуг дууламчының жүрүдүзүмүн өкү билши, ол берген хөргөткөн долузу-биле ажылгаш тургаш, тудуунуң чартыг чы планнын күүсеткен болгаш тудуунуң шынарын өкүдөдирин чөдир алган.

Ынчалза-да колхозтарын хей ирүү-үзүндө тудуп планының күүседирин кош-каж, чыдын баштайгы чартында областың колхозтары ниятти-биле чуртталга бажынары тудууларын планын чүтле 28,4 хуу, мал кажаалары болгаш өске-да тудуулар кыларының планын 33,4 хуу күүсеткен. Тудуг планының күүседирин Сүт-Хөл, Кызыл, Тес-Хем, Таңды районнарында багай организациа турар. Сүт-Хөл районун колхозтары бо чыдын чуртталганың 200 бажынарын тудар тургаш өкүдөдир 1-ге чөдир чүтле 2 бажы тудуу, мал кажаалары тудар планын 11,2 хуу күүсеткен. Ол ышка Кызыл районун колхозтары чуртталга бажынары тудууларын планын чүтле 11,8 хуу, мал кажаалары тудууларын планын 9,1 хуу күүсеткен. Районун улуг Баян-Бола «Х Улуг хура» колхоз чуртталганың 12 чак бажынарын тудар планын, а ам чүтле 3 бажынарын хаванна тургузуп алган. Таңды районун Владимирова Жаңов аттыг колхозта тудуг ажылы көчүгүшүңүң темпиги чорутуңуң келгенден колхозтуң сууру бары-ла өшөөн.

Тудуг планын күүседиринге эң чутула хөргөтүп тудуг мыжының сөөртөгөткөнүн, чугай өртөдөгөткөнүн планыны база-ла күүсеткөөн, бо чоругу тудууну дүргөдиринге шаптыкты ужураштырып турар.

Колхозтар тудуунуң планын чүтле үшүңүң күүседирин турар эвес, а тудууларын шынары дыка хей колхозтарга акыгаш чөдир чавыс хөдөөр.

Областың колхозтарында тудуунуң планын күүседириниң хоужулап турары облкүүскомунуң чанында колхозтар тудууну талазы-биле өргөдөлгөн райкүүсомунуң чанында кидистерин боттуе удурутулга-биле хүн-бүрү хандырбай, алардын негелден кошказ салып турарында, райкүүсомнарын, СЭКП райкомнарын

СЭКП ОБКОМУНДА БОЛГАШ ОБЛКҮҮСКОМДА

СЭКП Тыва обкомунуң болгаш облкүүскомунуң мал чөми белеккээр талазы-биле шилчир Кызыл тугун тыпсыр дугайында

Колхозтарда болгаш МТС-терде мал чөми белектелиниң түнелин чугаалашкан, СЭКП обкомунуң бюрө болгаш облкүүском мал чөми белектелиниң темпигин өң-не күжү дендөө турарын демдөгөн. Бо чыдын августуң 10-да областың колхозтары сизген белектелиниң планын 38,6 хуу, сиюдустуң—15,8 хуу күүсеткен. Сизген белектелиниң планын 11,8 хуудан 25,0 хуу күүсеткен Бай-Тайга, Тес-Хем, Сүт-Хөл, Барыш-Хемчик районнарың колхозтарында мал чөминин белектели оңа багай чоруп турар.

МТС-тер колхозтарын мал чөми белектелиниң көчүгүшүңүң дууламчы келгө болгаш августуң 10-да сизген кезеринин планын 48,1 хуу, сиюд салырының планын 0,06 хуу күүсеткен. Тес-Хем, Бай-Тайга, Сүт-Хөл, Кызыл-Маалык МТС-тер колхозтарга сизген болгаш сиюд белеккээр барык-ла чорутпай келген.

Оң-биле чөдөдөдир мал чөми белектелиниң социалист күдөөдөгөдир күүсетпешкан, бо чыдын августуң 10-да сизген белектелиниң планын 72,0 хуу күүсеткен Бин-Хем районун колхозтары, сизген белектелиниң планын 113 хуу, сиюдустуң—100 хуу күүсеткен Чөөн-Хемчик районун «Искра» колхозу эң дээр көргү-

талазыдан колхозтарын тудуг планын хуусаада күүседиринче үткөн хөргөдөдир чөдүрү-биле албай турарында. Чамдык районнарын колхозтарында доктаамал тудуг бригадалары ам-даа четчөдөдирин быжыгалышкан өкү күүсетпешкан. СЭКП обкомунуң бюрөдүңүң болгаш облкүүскомунуң колхозтар тудууларыңче колхозчуларын 30—35 хууун хаара тудар дугайында шилчир ажыл-хөрек кырынга өкү күүсетпешкан турар. Ол дугайын Баа-Хем районун колхозтарының тудуг бригадаларында ажыл кылып шыдаар колхозчуларын чүтле 6,2 хууу, Сүт-Хөл районунуң колхозтарында 6,6 хууу хаара тудууларыңче тодаргай хөргөдөдир турар.

Колхозтар тудуунуң планын чыдын төңдүгүнчө чөдир күүседир дөш демсел областа ниятти-биле кошказ болуп турарын үстөгө фактылар бадыткап турар. Тус-тус колхозтарын күш-байланың таарыштыр шың тургузуп турган план—ажылды чүтле өкү эгези, а оң күүседирин бүгү хөргөдөдир-биле организациа эгези, үр-түңгөл чокка чүтле эгези кырында чагай күзөл болуп артып калыры чугаажык дээрин СЭКП райкомнарын, райкүүсомнарын база облкүүскомунуң чанында колхозтар тудууну талазы-биле өргөдөлгөн, оң районнарында кидистерин удурутулгалары база калып салгына чөдүрү.

Планын ажылды күүседиринге шилчир күш болза, социалист чарыш. Бистин колхозтарында тудуулар болгаш бригадалар боттарына социалист чарыштың бедиткен хүдөөдөгөдир алган ажаапар турар. Ынчалза-да ол хүдөөдөгөдир күүседирин организациа, түнелден чөдүр өйүгө үдүрер ажыл чөдөткөн. СЭКП райкомнарында, комсомол райкомнарында база колхозтарда партия, комсомол организацияларында социалист чарышты четпес организациа, удурутуп турар болгаш тудуулар ортуңуң политика-кижиңдигин, культура-маалым ажылдарын четпес чөдүрүп келген. Ынчалгаш колхоз тудууларында өргөдөлгөдирин, мурнакчыларын ажылды чөшкөдөдир оңа-оңадыры нияттиң өргө-ажыныга чөдүрү өйүгө, тарап негелдөөдир турар.

Ам тудуг планын долузу-биле күүседиринге азы чыл төңдүгүнчө чөдир дөрт ай ажыл үе артык. Бо үени чөп ажылдар, планын ылаалыга күүседир дөш күжөниңкиңкиң ажылдары колхозтарын тудуг бригадаларында негелтнер. Облкүүскомунуң чанында колхозтар тудууну талазы-биле өргөдөлгөн, оң районнарында кидистери бүгү талазын болдунар-ла хөргөдөдир ал чорудар ужураг. СЭКП райкомнары, райкүүсомнар тудуг ажылынга хүн-бүрүңүң удурутулгаларын күштелдирер болгаш бо талазы-биле контролду дүңдөөр, тудуулар ортуңуң социалист чарышты улам калбартып, күүседирин организациа, түнелдин үдүрерин удурутуп чугула.

Колхозтарын баштаар черлери тудууге колхозчуларын 30—35 хууун хаара турарын, бригадаларын четчөп быжыгаларын хандырар, тудуг материалдарын сөөртүрүң дүргөдөдир хөрек.

Колхозчу тудууларын ыдыкты хүдөөдөгөдир болза, мурнууда салдырган планын чөдүр хуусаада бүрүн күүседир дөш СЭКП-ниң ХХ съездинге алдар болдурган социалист чарыштын бедиткен хүдөөдөгөдир алган улуг күжөниңкиңкиң-биле ажаапар болуу.

аууңу чөдир алганын СЭКП обкомунуң бюрө болгаш облкүүском демдөгөн.

СЭКП обкомунуң бюрө болгаш облкүүском бо чыдын августуң 10-га чөдир малга сизген белектелиниң талазы-биле өкү көргүзүлгөдир чөдир алганы дөш СЭКП Тыва обкомунуң болгаш облкүүскомунуң шилчир Кызыл тугун сизген белектелиниң планын 72,0 хуу күүсеткен Бин-Хем районун (СЭКП райкомунуң секретары эш Савкин, райкүүскомунуң дарганың ора-лаччы эш Хомутов, МТС директору эш Балабанов), сизген белектелиниң планын 113 хуу, сиюд салышыккыны—100 хуу күүсеткен Чөөн-Хемчик районун «Искра» колхозунга (баштаар черин дарганы эш Токтугу, партия эге организацианың секретары эш Шангар-оол) тыпсырын доктааткан.

1955 жылда сизген болгаш сиюд белектелиниң планын даагалары бүрүн күүсеткениң чөдир мал чөми белектелиниң талазы-биле ажылды колхозтар бүрүңүң күштелдирерин көдө ажыл-агыйның өргөдөлгөн, СЭКП райкомнарында, райкүүсомнарында, МТС-тер директорларында, колхозтарын удурутулгаларында СЭКП обкомунуң бюрө болгаш облкүүском күдөөдөгөдир.

Быжык тайбынны тургузарынче орук

СВЕРДЛОВСК. Аар машина тудууну Урал заводунуң цехтеринде СЭКП-ниң Дөди Советиниң үшкү сессиязының материалдарын чугаалашкып турар.

— Женева Чөвүдөл хуралын чоруп турганын, СЭКП-ниң Дөди Советиниң сессиязының ажылы күчөгөйгөй хайгарар турган мен. Оларнын ажылдарын түнелдери бүгү кижилерин өөрүшкүтүн болдуруп турар. Улустар аразында дүшкүрүгү чоруту чигелдеринге, улустар аразында быжык тайбынны тургузарынга орук ажылтыган. СЭКП-ниң АКШ-тын, Великобританиянын болгаш Франциянын чакатарының Баштыңнарын калды ажаапарыңга чүткүтүл келер үе өргөдөл болдуруп турар. Улам эки, улам бүдүрүгү ажаапары күзөңгү-тур — деп карусельщик И. П. Савиновский чугаалаан.

— Бистин участогувустуң коллектив дөргү күрүлдерин чакыра Баштыңнарын Женева Чөвүдөл хуралын күрүңдөр аразында харылаларын өкүдөдирин оруун айткан декларациянын сеткил ханышыккы-биле уткаан. СЭКП-ниң Дөди Советиниң сессиязының доктаамал, Комунистти партиянын болгаш Совет чакаттың тайбынга ынакчылыг политика-биле, чурттар аразында харылаларында дүшкүрүгү чоруту улам ыңай чарыштыларын үндөлгөн болур — деп мартен цехиниң мастери Е. С. Ершенико демдөгөн.

СЭКП-ниң Дөди Советиниң сессиязының материалдарын чугаалашкып көрүп тургаш, Уралдын машина тудуучулары улам эки ажылдарынга, чак машиналарын бүдүрер дөш улам идеялыг демселерини шилчириниң дугайын чугаалап турарар.

(СЭТА).

Горький ГЭС-тин онгарын суг-биле долдурган

ГОРЬКИЙ, август 12. Горькийниң ГЭС тудуунуң ажаапары күш-ажылчы улуг тынделгени чөдир алганын: ГЭС-тин улуг онгарын суг-биле долдурган.

Күш-ажылдың чугула болушкүбү-биле холбаштыр хүдүсүңүн 1 шакта тудуг шөлүңө хей муң ажи киржичилиг минтип болган. СЭКП-ниң ХХ съездинин күш-ажылды чак-чак чөдөдириниң-биле үткүүр деп хүдөөдөгөдир ол минтиптин киржилгезин алганнар.

Магнитниң оюнда, хүндүсүңүн 2 шак турда тудуг чериниң начальни эш Юринов үстүкү хаалганы ажаапар деп дуулап берген. Тускай ийи хөргөдөдир оңу дүргөн болгаш өңгүн-биле ажылган. Волганың сугу димитин-биле улуг онгарже кирип өгөлөө болгаш удаваанда онгарын көдө дөш хөдө берген.

(СЭТА).

Совет Эвилелинде

Горькийниң гидроэлектростанциязының тудуушкунуңда. СЭКП ТБ-ның июль пленумунуң материалдары-биле № 1 участка таныжып турары.

Фото П. Вознесенскийниң.

СЭТА-ның прессклипшең.

Бүгү-эвилелдин көдөз ажыл-агый делгелгезинде

МУРНАКЧЫ МЕХАНИЗАТОРЛАР

Бүгү-эвилелдин көдөз ажыл-агый делгелгезинде Бол комитети Молдавияның база Херсон болгаш Волыск областтарында 6 чыдын чызында кукурузаны, нога культураларын тарылгазынга болгаш картофельди дөргөдөдир-улаачы кылдыр өдүрүтүңгө шыгарган механизаторларын улуг бөлүң 1955 чыдын делгелгезинин киржилгезин кылдыр бадылаан.

Молдав ССР-ниң Липявск МТС-тин тракторист эш Данилов дөргөдөдир-улаачы арга-биле чаштырар «Ш-6А» деп сөзө-биле 15 ажи хүнериниң дүргүзүңдө 263 гектар кукурузаны болгаш тарымал тоорукту тараап, делгелгезин киржилгезинге доктаатынган көргүзүлгөдир дөш ажи күүсеткен.

Херсон областың Белозерск МТС-те тракторист эш Подьяков «СКГ-6» деп чаштырар машинага ажаапар тургаш, 6 хүнериниң дүргүзүңдө 223 гектар кукурузаны болгаш тарымал тоорукту дөргөдөдир-улаачы арга-биле тараан. А ол ишкөш тракторист эш Сокол 6 хүнериниң дүргүзүңдө 224 гектарын тараан. Тракторист илөөн ажылды өкү шынарын кылдыр күүсетпешкан. БЕАД-ниң киржилгезинге доктаатынган көргүзүлгөдир барык ийи калып ажаапараннар.

Молдавиянын база Херсон болгаш Волыск областтарының талазы-биле шунту каттышкан 185 механизаторларын 1955 чыдын делгелгезинин чак киржилгезинге бадылаан.

ЧАА-ЧАА МАЛДАР КЭЭП ТУРАП

Делгелгезин болгаш мал ажылының фермаларында база натурала-биле көргүзүр павильоннарга мийметин чөдө мал, чыгы мал болгаш хаваннар көш турар, олар делгелгезин көргүзүп турар болгаш боттарының ажыл-агыйларын дөдөр чорудар малдарын чамдык кезин содуур.

900 миллион көрүкчүлөр

Кинотеатрларын болгаш культураның район кидистеринин кино ажылының талазы-биле Бүгү-эвилел чарыкының түнелдерин СЭКП-ниң Культура министрөвү түнел көргөн. Николаев областың Октябрь районун, Орёл областың Новосильск районун, Новосибирск областың Краснозерно районун культураның кидистери, Калинин хөөрайда «Патрия», Днепродзержинск — «Родина», Ленинградтын — «Великан» болгаш өске-да кино театры чак филмнерин көргүзөдир өкүдөдир, чурттаачыларын кино-биле күчөгөйгөй хандырар, боттарының планнарын үргүлү чөдөдир күүседир келгеннер.

Чижээ, Октябрь районунуң культураның өргөдөлгөдир кинофикацияларын көдө ажыл-агый болгаш эртем-негелдөө филмнерин калбаа-биле көргүзүп турарлар. Олар элөөн каш кинолекторийлерин организациааннар. Ында кинолар өргөдөлгөдир мурнууда колхоз бүдүрүлгезинин чаруучылары болгаш көдө ажыл-агыйның тускай эртемниң киржилгезин күштелдирер мурнакчы методтарында болгаш агрономия эртемнин чөдөдириниң дугайында лекцияларын болгаш илеткелдерин кылып турар. Хей-хей кино филмнерин көдө ажыл-агый артылыңын хову тургаларына шуут барып үдүрүп турар.

Амгы үеде Белорусияда 100 ажыл кинолекторийлер бар.

Тематиктиң филмнерин үдүрер база көүдөп турар. Россия Федерациясында, Украинада, Латвияда, Эстонияда, Азербайджанда, Узбекистанда болгаш өске-да өңгөдөдир республикаларда көдө ажыл-агыйның болгаш эртем-негелдөө кино чуруктарынын фестивалын чорудар. Мурнакчы совхозтарын болгаш колхозтарын дуружагалы-биле база кукурузаны өстүрүңгөдир аргалары-биле болгаш өске-да чугула чүдүдөр-биле көрүкчүлөр таншыкан.

Чурттуң кино четканы бо чыдын 900 миллион хире көрүкчүлөргө кино чуруктарын сонургадир көргөсөдир.

(СЭТА).

Казахстанда 8 миллион гектар кур черлерни андарган

АЛМА-АТА, август 12. Казах ССР-нин колхозтарында болгаш совхозтарында 8 миллион 51 муң гектар кур болгаш курган черлерин, өрткөн чыдын бо үеңгө дөдөдөргө бүдүн чартык миллион гектар хөйдү аадарган.

Кур болгаш куруука черлерин шилчөөдөдир алырынның планын республиканың 300 ажыл совхозтары күүсеткен. Кур черлерин аадарар ажыл үргүлүчүлөр турар.

(СЭТА).

ОБЛАСТЫҢ СИГЕН БОЛГАШ ТАРАА ШӨЛДЕРИНДЕ

Ажаап алышыккында

Баа-Хем районунуң көдө ажыл-агый артылыңын колхозчулары-биле Сарыг-Сеп МТС-тин механизаторларының демкелтишкан кызылжык күш-ажылының түнелдине чакы хову ажылы чөдүр хуусаада бедир агротехникти дендөөгө эрткин. Колхозтарын тараачылары колхозчу ховуларга электиңдиги дүжүтү өстүрер сууралга-биле тараа культураларын чайгы ажаапарынче улу күчөгөйгөй салганнар. Районда тарааның үңкү болгаш быжыды багай өвөс.

«Октябрь 30 чылы» колхозун тараачылары болгаш МТС-тин механизаторларын дүжүт ажаап алышыккыныңче август 9-та кирипкелер. Сурамыг комбайнер эш Леонов «Стальнеч-6» деп комбайн-биле ийи хүн 91 гектар кызылжык ажаапар, гектар бүрүдүң ортумаа-биле 10 центер дүжүт алган. Колхозтуң тараа хөвүзүңдө эш Булгаковтуң комбайны база чөдөдир келген, ам ажаапарда ийи комбайн ажаапар турар.

Ворошилов аттыг, «Ленинч орук» болгаш «Сталинч орук» көдө ажыл-агый артылыңын комбайнерлер эштер Голубцов, Егоров, Иванов, Борисенко, Васильев олар тараа культураларын бышканнар ажаапар турарар.

Районунуң колхозтарында ажаап алышыккының фронтуну калбарып турар.

Сиген белектели

Кызыл районунуң «Баа-Хем» көдө ажыл-агый артылыңын нияттиң малыга чөм белектели организациа чоруп турар. Сиген белектелине бригадалар 120 га черин сизгени көсөкш, 98 га черден 225 тонна сизгени бөдүр хөргөдөдир. Силос салыр 3 онгарын кызып алган.

Дүжүт ажаап алышыккыны өгөлөөн

АРЫГ-БАЛЫК. (Телефон-биле). Маленков аттыг көдө ажыл-агый артылыңын тараачы бо чылын чагай үңгөн. Электиңдиги дүжүтү чидир чокка ажаап алырынга белектел база багай өвөс. Хову ажылының бирги бригадалың харылап турары Көк-Хаак участогунда 500 гектар кызылжык быжып өгөлөөн. Шагаан-Арыг МТС-тин чорудуп бергени 2 самоходтарын агрегаттар ажаапар кирипкелен.

Ажылдың темпиги мурнакчыларын деңгелдире чөдирер

Сизгени малга чөмчир, эки хоолулу үеде белектели алыр. Бо чугула кампания ажылды Чөөн-Хемчик районда амдыга чөдир хоужулашышаан. Сиген белектелиниң планы ниятти-биле август 10-га чөдир 47 хуу, а сиюд салыры чүтле 24 хуу күүсеткенин чорук организациа удурутулганы кошкан хөргөдөдир турар.

Чамдык колхозтарын даргалары боттарының ажыл-агый эвес, багай удурутулгаларын «сизгенин үңкү кезеринге чөдөдир» — деп, ажаапар чыдынын орадажып турар. Бир эвес чүтле машинага кестинер калбак шөлдөргө көрүп өдүрбай, хол кыдырларын долу ажаапар болза, МТС белектели бөрү чөдө дөш-ле чүтле негелдө тургузар, чак мынды азыраактын хөндөп чылаан болза, районун кайгы-даа колхозтар мал чөми белектелиниң агылыңын ыракта бедир көргүзүлгөдир, харын дооскан-даа турар ийи.

«Искра» колхоз 750 тонна сиюд салыр планын августун эгезинде-ле, а сизген белектелиниң август 10-да ажи күүсеткен. Ынчалга ол-ла девискөрдө «Кызыл тараачы» колхозта мал чөми белеккээр

Бедик дүжүт

Колхоз баштаар чери күштү хову ажылыңче шың организациаарыңга ботту хөргөдөдир ал турар. Тараа кестирер 2 аят машиналарын бирги бригадала ажаапар турар, а 4 аят машиналарын Арыг-Бажында, хову ажылының ийги бригадала ажаапар турар. Тарааның бышканың холбаштыр дүжүт ажаап алышыккының күш улам-на нежешип турар.

Чак дүжүтү кыска хуусаада чидир чокка ажаап алыр дөш комбайнерлер боттарының аразында социалист чарышты калбарган. Комбайнер эш Бриллиов «Стальнеч-6» деп комбайн-биле тараа кезер норманы хүнде 190 хуу чөдирип турар. Комбайнер эш Шактар бөдү чоруп комбайн-биле хүнде 8 гектар черин тарааны ажаап алыр тургаш, хөрек кырында 16 гектар чөдөдир турар.

Айт-биле тараа сөөртүп турар эш А. Лажык хүн норманы үргүлүчү 200 хуу күүседир турар. Тараа ажаап алышыккының чөми белектели турар повар Таян-базак ак-сеткилдиг ажаапар, тараачыларын ынакчылыг чалаап алган.

Колхоз күрүңгө 13 тонна кызылжык дуулаан. Ажаап алышыккына район төвүнүн 50 ажыл кижини кирип турар.

Сиген шөлдеринде

Баа-Хем районунуң «Сталинч орук» көдө ажыл-агый артылыңын сизген белектелине бригадалы болгаш Сарыг-Сеп МТС-тин колхозта механизаторлары нияттиң мал чөми белектелиниң талазы-биле социалист чарыштын бедиткен хүдөөдөгөдир алган ажаапар тур

Малчыннарның бедик түннелдиг ажалы

Бик-Хем районун Бочетов атты колхозун малчыннары СЭКП ТБ-ның аппараты Пленумунуң төгүзүлүшүндө малчыннарды амырларга ботландырышкан. Ичинин малын баш санын өстүрүсүз баа оңдуктуу бедиктер дөш демселди улам-на күшүлдөргүз туралар. Колхозчу малчыннар Таңды районун малчыннарын эгелеген социалистик чарыкка чыгыш өл-сеткилдиг каттыккан, боттарынын социалистик хүдөөгөлерин чедикшинин күссөдиги келгенер.

Оң түннелдиге колхоз майыстыгы боа малды, хаванын, хойну болгаш өшкүтү, чыгыш малды өстүрөдиги тус-тус планнарын амыр күссөткөн. Буш ажалын улам айыраткан.

Мал ажалынн продуктулуун өстүргөн. Оң ажалында колхоз күрүнөгө ылазыла дужаар 1007 килограмм саржа, 768 килограмм дүз планын чогуур үеинде күссөткөн. Күрүнөң сарып алынышында кыргыз чогуур 1500 килограмм саржанын планын база күссөткөн, план дужаар күрүнөгө айт, дүз садары үргүчүлөн турар.

Колхозчу саанчылар болгаш кадарчылар инектен сүт саалдынын чыг планын күссөдир дөш турушту-биле демселди туралар. Оң ажалында колхоз августун 1-ге чедир инек бүрүздөн ортума-биле 982 литр сүт саап алган азы бүдүргөдө планында бүрүздөн азы чүгө 80 азы литр сүт чөтпөс ийиле, колхоз сүт саалдынын нияти планын 90 хуу күссөткөн.

Колхозтун сүт-бараан фермазынын ажалдачылары амыр үеде СЭКП ТБ-ның аппараты Пленумунуң шийирлерин азын-биле дөшкөн, социалистик чарыктын белеткин хүдөөгөлерин улам амыр күссөдирин хүдөөнү туралар.

Оларнын өзү херек кырында түннелдиг ажал-биле дугагы турар. Колхозтун мурнакчы саанчыны а. И. И. Елисеевнын алы чүгө район дөшөөрүндө өзөс, хари область иштинде сурагжан.

Эш Елисеева болза, ам 12 инектерин саап турар. Инек бүрүздөн бо чылын ортума-биле 1200 литр сүтү саап алырын ол хүдөөгөн, августун 1-ге чедир 1281 литр сүтү сагган. Ичангаш чыла саап ала чогуур сүтүк инек бүрүздөн ортума-биле көрдүгөн планын эш Елисеевнын 120 хуу күссөткөн ол болу турар.

Оң чугаалап турары болза:

—Чуртгачы чоңга эбешмайдиг ашчөм чүдүн болгаш үлетпирге чиг этти тургузар дөш бугу улугтуу демселетине кыжри, ол дугайында партиянын болгаш чазактын кыйгырынын бедик түннелдиг ажал-биле харылаары колхозчу ажал-инчи бүрүздөн хүндүлүг хүдөөгөн болур. Ичангаш бистин колхозчу-вустун саанчылары инек бүрүздөн сүт саалдынын өстүрү дугайында социалистик чарыктын боттуг хүдөөгөлерин алганар. Мен ботум бедиктен хүдөөгөмин амыр күссөткөн. Бистер чедикшинерге оожургавас ужурауг бис. Партиянын ХХ

съездинде алдар болдурган социалистик чарыкка каттыкшымаан, Төрөөн чуртумун күчүзү быжылаарына, чоңуш материалды амырларын улам чаагайжыдарына бодумун күш-ажыкчы салышкыннарын улам өстүрер мен.

Эш Елисеевнын ол үдөгөрүн ында өскө саанчылар база өдөрүн турар. Ичангы оң өөрөнөгөн чоран Бай-Бара Ойнең болуңа быжылаан 14 инек бүрүздөн чыла ортума-биле 1000 литр сүтү саар хүдөөгө алгаш, 1115 литрин сагган. Ичангаш колхозтун бүдүргөдө планын дужаар инек бүрүздөн саап амыр сүтүк планын эш Ойнең 104 хуу күссөткөн ол болур.

Ол ичанш боттарынын социалистик хүдөөгөлерин Полина Формова, Анна Дуян, Бай-Бара Сыгыр, Тая Бай-Бара оңур чедикшинин-биле күссөдиги, баала мурнакчы саанчылар болу туралар.

—Инектин хой сүт бээр—оң ажал азыралында болгаш ажалгазындан, оң ичыл оңу саап турар саанчынын ол ажалга мергежилдиг хожунда хамаржыр—деп, эш Елисеева чугаалап турар.

—Бистин колхозчустун тургустунун келгендин бээр 14 чылдыг дуртузунда үргүчү саякчыга ажалдап келдим. Ол эттин үеңиң иштинде өзөн дуржулганы чык алдым. Инектин хүнде үш уда саарын чурмучтувас. Эртеңги, дүшөңки болгаш кечөөкү саалдыларын чачкытырган шалтарында чорудары чугула болу турар. Саалда үеңде инектерин эргеледир чугула. Инек бүрүз онзагай чачкыдыг, ичангаш саанчы кичи оларын ол чачкытын билип алыр, оларын канчаар хүндүлөп тургаш, канчаар саарга өзү түннелдиг болу турарын билири чугула. Ичангага мен бодумун саап турар инектеринин тус-тусун эки билер мен. Масажтан саарык олар дүргөн элиңчө болу туралар. Амыр үеде бо чер уксаалыг «Бурак» деп шолалыг инектү хүнде 10 азыг литр сүтү бери турар. Бөкөлөрүндө 7—10 литр сүтү саап ал турар мен. Инектин сүтүкү казарчыларын эки ажалында дүз хамарылгалыг. Амыр үеде бистин инектеринин ийи казары элчөпш олардын туралар. Инектин дүң олардыр чорук, оң ичыл оларга немелде чөмөрүн бээр чорук оларын сүтүкүн өстүргөн—деп, эш Елисеева чугаалап турар.

Бочетов аттыг колхозтун сүт-бараан фермазынын бүгү ажалдачылары бо чылын инектерден сүт саалдынын нияти планын ыракта-ла амыр күссөдирин, ичангаш фермазын область мурнакчы ажалдыг фермазы болдурарын быжыг бүрүд-биле хүдөөнү туралар.

Амыр үеде мал чөмөрүнүн белеткеинин таламы-биле ол колхоз база-ла мурнакчыларын огурунда туру турар.

Партиянын ХХ съездинде мал болгаш чер ажалдарынн бедик көргүзүлгөри-биле улугу дугайында бүтүрөлдиг илереткен сөстөрүн ол колхозтун кечигүннөри чөк болгонда-ла өөрүшкүлүг чугаала-жып туралар.

Н. МААДИ.

Улуг-Хем районун Ленин аттыг көдө ажал-агыл артелинин хаван фермазынын ажалдачымы коммунист эш Бичин-Уруг 1948 чылдан бээр хаван ажал ажалга кызымаккай ажалдап келген. Эш Бичин-Уругтун кызымак ажалын колхоз баштаар чери, колхозтун партия организациямы үеңен бөргөш, 1954 чылда Бүтү-эвилеттин көдө ажал-агыл делегетиниче чоруткан.

Колхозтун бо чылын хаван өстүрер планында октябрь 1-ге чедир 14 төрүүр хаван, 72 хаван оолдары турган болза, эш Бичин-Уругтун ажалгазында август 1-ге чедир 24 төрүүр хаван, 175 хаван оолдары саатынын турар.

Фото С. Феоктистовуу.

Колхозтун беш чыл планын күссөдир дээш

СЭКП ТБ-ның январь Пленумунун шийирин амырларга ботландырып дөш, өвүр районун «Торгалыг» көдө ажал-агыл артелинин баштаар чери малды баш санын өстүрүшөөн, оң продуктулуу бедиктер таламы-биле колхозтун перспективтиг беш чыл планын чогааткан. Салдын сорулганы ботландырып дөш, малчыннарнын кызымаккай ажалдачынын түннелдиге беш чыл планынын бирги чылында мал бажы өстүрөдиги планын чедикшинин күссөдир турар.

Колхозтун 4884 баш шээр малынын 5077 анай, хураганнары, 208 инекти 195 бызааны, 201 баш бедирин 194 кулуннары камгалатынган. Мал ажалынн тусай артелингеринин дүзө-биле колхоз баштаар чери малдыг уксаалыг бедиктериче кичээнгейи салган. Эртең чы-

лын уксаалыг бүдүрүчүлөр-биле мал өдөр-жилеген чөп организациянын түннелдиге бо чылын алтай уксаалыг чигенары дүктүг 627 хурганнар, сикменталь 52 бызаалар, дон уксаалыг 44 кулуннар менчи адынган.

Маалдан амыр продуктулуу бедиктер сорулганы малчыннар чедип ал турар. Малчын Бадан болуңа быжылаан хойларында ортума-биле хой бүрүздөн 2,44 килограмм дүштү, Дага 2,2 килограмм дүштү кырын алганар. Ол ичанш колхозтун сүт-бараан фермазында сүт саалды эки түннелдиг берип турар. Саанчы Дюпанай бодуңа быжылаан 10 саар инөздөн август 1-ге чедир инек бүрүздөн ортума-биле 574 литр, Ханмааза — 523 литр, Давысын-оол — 518 литр сүт сагганар.

М. ЛАЙЗАА.

Сүт-бараан фермазында

Бай-Тайга районун «Дөн-Терек» колхозунун эш Бада-оол эргелекчелен сүт-бараан фермазында инектерден сүт саалды эртең чыдындын ыракта дөшө түннелдиг көргүзү турар. Саанчылар 1954 чылда инек бүрүздөн чүгө 240 литр сүтү саап ал турган болза, бо чылын бир инектен-не оң хой сүтү саап алганар.

Фермада 91 саар инектер бар. Саанчы Ошкү-Саар 6 инектерин бызааларынн чарын саарыңга чачкытырган болгаш инек бүрүздөн 382 литр сүтү саап ал турар. Инектин саалдыны хуу бүрүдө

үш каттап чорутуңуң келген, кадарчылар саар инектерин дүң баа олардып турар. Инектин күзү ортумактан өрү семис. Фермазын ажалдачылары сүт саалдынын чарык чыг планын күссөдир. Бүрүдөгө дужаар саржаг планы амыр күссөткөн.

Сүт-бараан фермазынын ажалдачылары бо чылын 50 шаржыктар, 100 инек, 50 бызаа кирер кажазарын тудун доослап, ажалгады кирген. Фермада 2 чуртталга бажыны база туттуган.

С. АЛЕЕТ.

Малдын уксаалын экижидер

Чаданада дуржулга станцияны малдын уксаалын экижидер, ол продуктулуун бедиктериче уаг кичээнгейи салып турар. Чурттуң дөшө инектерин сикменталь уксаалын бүдүрүчүлөр-биле өдөршүткөргөндөн бедик продуктулуу хайнаар өзү турар.

Дуржулга станциянын сүт-бараан

фермазында инек бүрүзү хүнде 10,2 килограмм сүтү берип турар. Чажээ, ийги салгалдыг «Пашка» деп инек төрөңинин баштайгы саалда чымында 2129 килограмм сүтү берген, оң сүтүңү үсүрү инечарда 6, 44 хуу болган. Ол инек амыр үштү саалда чымында хүнде ортума-биле 19 килограмм сүтү берип турар.

Мал кажааларын белеткен турар

Өвүр районун «Коммунизмче орук» көдө ажал-агыл артели инитинин малын эки шынардыг кажаалар-биле хандарар кемчелерин айт турар.

Колхозтун кажаа тудар бригаданы 500 хураганга эки шынарыг 3 кажаанын, 800 хой кирер 2 кажаанын тудуң доос-

нал, Ам Бора-Шайда инек. Фермазынын узун дугу 72 метр, доорамы 12 метр кажаанын ханазын туртуңу алган.

Партиянын ХХ съездинде чедикшинин ужуражыр дөш бригада улуг көлдүрүшкүн-биле ажалдап турар.

Т. САРЫГ-ООЛ.

чангаш ол-ла доран Тоня ийи дугаар чалагызе айттыр ужура таварышкан. Бо удаа саанчы Наталья Тагааның ажалга эчки ийи хонус чурттаган, азыг кыжи экирай бөргө ам чанып келген.

Бодунуң фельдшер тусай ажалын Антоина Арсентьевна шак иччаар эгелеэн.

—Ферма аалдары чалаганга кече берген үеде оларга чедирин бергедей бээр, иччалы-даа ферма эргелекчелери ферма-ларын кезипде мени кады өдөртин айт туралар. Аалдарын билип алганым соонда кажаал ботум чаксаан барып турар мен—деп өчмү чугаалап турар.

Эчки аалдарга чангыс-даа каттап чадап барып көрбөс. Колхоз даргазы эш Айдын-оол мынча деп чугаалап турар.

—Моон мурунда эмнеге салдырыңга ийи шынар айттары быжылап кайдалан турган бис, ам оң ажалыңа байдалын өөрөңш көргөш, үш дугаар айтты немей быжылаң дөш бис. Иччалы-даа айттары үргүчү-ле эмнеге чангыга баглан каан турбас-ла болгай. Иңдыг таварылгаларда айттыг арааттар эчкиңиң дилөөн дужаар аңаа эсердиг азын түр үеде дүжү бериптер. Тоня ам огалда-даа, ховган-даа айттары көрпөшү мунуңкан, кайын бээр маңдым чоруп турар алганар. Иччалы-даа ол айтты камың ажалан мунарын, олтварарын, сугтарарын, оорга-төжүн камнаарын көчүгү эки билип алган.

Ажалдан болгаш ыштанылгандан хостуг миңуталар бүрүзү Антоина Арсентьевна бодунуң идея-теоретиктиг, практиктиг билини бедиктериче политиктиг болгаш уран-чүгү номнарын, согуңнарын, сеткүлдерин көчүтүрүңга, медицина литератураны өөрөңшөңгө ажаллап турар. Бодунуң чүгүлү деп көргөн огуруларын Тоня конспектелип, азы демселетип, азы адалан шыпай ап турар. Оң демселелдеринин аразында «Коммунисттиг партиянын манифестинден» алган мындыг цитата бар.

«Бо үеде чедир хүндүлүг болуу санатынын турган ажал-чорудулганын бүгү хевирлеринин чыдыктыг хүндүлгөн буржуазия узуткап каан. Эчкиңиң... артеминин кичиниң ол бодунуң халезилденгичи шынарын ажалдакчымы болдуруп хуулдурган».

Май 1-ге холбангыр СЭКП ТБ-ның кыйгырыларын алган моон адааның

кажааларын белеткен турар. Ичангаш бистин колхозчу-вустун саанчылары инек бүрүздөн сүт саалдынын өстүрү дугайында социалистик чарыктын боттуг хүдөөгөлерин алганар. Мен ботум бедиктен хүдөөгөмин амыр күссөткөн. Бистер чедикшинерге оожургавас ужурауг бис. Партиянын ХХ

кажааларын белеткен турар. Ичангаш бистин колхозчу-вустун саанчылары инек бүрүздөн сүт саалдынын өстүрү дугайында социалистик чарыктын боттуг хүдөөгөлерин алганар. Мен ботум бедиктен хүдөөгөмин амыр күссөткөн. Бистер чедикшинерге оожургавас ужурауг бис. Партиянын ХХ

кажааларын белеткен турар. Ичангаш бистин колхозчу-вустун саанчылары инек бүрүздөн сүт саалдынын өстүрү дугайында социалистик чарыктын боттуг хүдөөгөлерин алганар. Мен ботум бедиктен хүдөөгөмин амыр күссөткөн. Бистер чедикшинерге оожургавас ужурауг бис. Партиянын ХХ

кажааларын белеткен турар. Ичангаш бистин колхозчу-вустун саанчылары инек бүрүздөн сүт саалдынын өстүрү дугайында социалистик чарыктын боттуг хүдөөгөлерин алганар. Мен ботум бедиктен хүдөөгөмин амыр күссөткөн. Бистер чедикшинерге оожургавас ужурауг бис. Партиянын ХХ

Районда кадык камгалалының ажалы

Коммунисттиг партиянын болгаш Совет чазактын көргүзү турар сагыш салышкыннын ажалында область кадык камгалал органы бедиң чөргөңг эчки дүзалакчынын көдө чоңга көргүзү турар. Эмнеге чөргөңг чөткөн калбарын, эмчелерин, ортумак эчки артемингерин саны улам көвүдөп, эмнегениң практиканында эмне-эмне-инеринин чаз-чаа аргалары, совет эмнеге артеминин чедикшинери шийгөтөтүн турар.

Оң тодаргай барымдаанын Току районун кадык камгалал органынын ажал-чорудулазындан көрү болур. Районда үш эмнеге салбыры болгаш район төвүнде эмнеге чөри ажалдап турар. Район эмнегенинде сөөлүт үш чылдарын дуртузунда операция кыдырыңгы, рентгенниң, чырыкты херек-биле эмнегениң болгаш өскө-даа кабинеттери тургустунган. Ол кабинеттер эмнеге херекселдер-биле хандырынган. Эчки азыг улауларын халас эмнеер кылдыр районга 30 муң рублдин үдүдүр берген.

«Май бири» болгаш «Совет Тыва» көдө ажал-агыл артелинеринин эмнеге салбырларынн чымында чангыс өрүнүгү божуга өрөөдирин тургускан. Оң түннелдиге чөпүнүң эмнеге чөргөңг көзү бөжүрү 1952 чыл-биле демейлөөгө ийи каттап өскөн.

Район төвүнүң эмнегени болгаш эмнеге салбырлары өчкү кадрлар-биле хандырылган. Ичангы район төвүнүң эмнегенинде дөш артеминин үш өчкүлөр, ортумак артеминин 7 эчки ажалдакчылары ажалдап турар. Оларнын аразында чаз анымак өчкү кадрлар бар болза-даа олар дуржулгалыг өчкүлөргө үлөгөр ап, боттарынын ажал мергежилнеге кызымаккай ажалдап турар. Чажээ, район эмнегенинде акушер Е. А. Иванченко, фельдшер В. И. Зотин, лаборант В. М. Соловьева оңур чөпү эки ажалдап турар өзөс, марксизм-ленинизмниң теориязы-биле чөпөгөлгөн, партия төвүгү өрөөдиринин белгүлүндө эки өөрөңш туралар.

Чөпүнүң ортузунга хандырыңгы азынгаларын болдурбазынын кемчелерин баш буртуңга чорудуп, ол таламы-биле таймыр ажалдарын күштөлдөргүз турар. Районда хандырыңгы азынгаларга улуг арыг-шөвөр ажалын районун санэпидстанцияны үдүртүп турар. Ижин-шөвүлдү болгаш уругтар азынгаларга улуг кемчелерин районун чуртталгыч чөпүнүң ортузунга чоруткан.

Оң-биле чөргөңгө районун кадык камгалал киддинин ажалында бар чөпөгөлгөн демделгээр ужурауг. Чүд дөргө, район төвүнде инитинин чунар бажымы, арылганын бажыңдыр, кудуктар болгаш бөк төгөр оңгарлар кылдырмай турар.

Район төвүңгө инитинин чунар бажынынн чүгүлөзүн барымдаалап, оң ийи чыл мурунда тууш эгелең болза-даа ол ам-даа доозубайн турар болгаш оңдуктуу хажан доостуру билдикме болу турар. Анза район төвүнүң хей-нииниң организациялары кичээнгейи чөтпөс салып турар болгаш оң дүргөдөдиринин кемчелерин албайн турар.

Кадык камгалал органынын ажалдакчылары чөпүнүң ортузунга таймыр жасалыг ажалдыг, ылаңгыг медицинанын тамындагы ажалдарын багы чорудуп турарын минир ужурауг. Арыг-шөвөр таламы-биле пропаганда чөтпөс тургустунган болгаш өчкүлөр, өскө-даа ажалдакчылар эмнеге темазыңга хамарыңгыр лекция, бесөдаларын көчүгү ховар номчуп турар.

Районда санэпидстанция чөтпөс ажалдап турар болгаш тускай эчки-биле хандырынган. Ол таламы-биле областын санэпидстанция оң ажалыңга дузалаштайн турар. Кызым Крестиниң организациямы районда чүгө бо чылын организациястаныган.

Току район область төвүндөн алаң мрак туруп турары билдинир. Ичангаш районун кадык камгалал органынын, ылаңгыг оларнын ажалдакчылары практиктиг дузалашкын көчүгү күзүп туралар. Иңдыг түрбүжө областын кадык камгалал киддин ол таламы-биле кичээнгейи салбайн турар, оң туржуг областын кадык камгалал киддинин эргелекчелер эш Сереккей, оң ордалыктын сөөлүт каш чылдарын дуртузунда бистин районун төвүңгө көзү көрбөңнөр. Ол ичанш тускай артемингер биссе көчүгү ховар көзүп турарын демделгээр ужурауг.

Оларнын таламындан районда кадык камгалал ажалын үдөңгөн-биле өчкүлөгөргө айткышкын, сүмелери бөзү практиктиг дузалашкын улуу-биле негетинин турар. Ам үеде районга уругларын, сайгылаанын болгаш санитарнын өчкүн негетинин турар.

Районун кадык камгалал органынын мурунуга улуг сорулгалар салдынып турар. Район төвүңгө 25 өрүнүгү уругтар асылын, колхозтар төңтеринин келер чылын 25 өрүнүгү уругтар асылын кылып тургузары база оларга илеретин божуга бажынын тудуп тургузары болгаш өскө-даа келер чылдарын перспективтиг планын сорулгалары тургустунган.

Ол чугула кемчелерин чорудар кадык камгалал органынын ажалдакчыларынн бирги сорулгалары болуру чугаажок, чыдыг болза-даа ажаа хей-ниинин организация кемчелери, практиктиг дузалашкын улуу-биле негетинер.

А. СИНАГИНА, районун кадык камгалал киддинин эргелекчелер.

«ЛЯНА» ДЕП КИНО

«Ляна» деп музыкалыг уран-чөтөң, хөлдү кино-чуртук болза, боттарынын омаксерге, ыры-шөвүлдүг ажалдап, чурттан база ынактын дугар өөрүштүлүг модав аныктарын дугайын көргүзү турар.

Фильмдин код мадырлары — комсомолчу аныктар. Олар колхозта кады ажалдап, чурттан турар-даа, күш-ажыга бар демей өзөш көстүр.

«Чаз амырлар» колхозтун ажалдаан сурагалыг аныктар ансамблинин кыркжачылары — Андрей, Григорий база Алексей олар уран-чүгү таламы-биле чөмөгөңгө-даа таланттыг болза, колхозтун виногол өстүрү хөвү-шөвүлдеринде эл-сеткилдиг өзөс ажалдап турар. Оларнын хайгаара чөгүндө дөргөй чазгай чымыстыг үнөң виноголдарын хат ужуу шашпанын илерөөр. Колхозчу анымак кыстар Ляна, Параскица болгаш эскелерин-даа үчүстөктарында виноголдар хат-шуурганга ужуу шашпанын болур.

Ол болза, ажал-инше чүреккер, кечээ-шашып кыстарын баш буртуңга алган кемчелеринин түннелдиге дүжүт ала-чугаа болуру аймыга алысанын ол. Олар релетиңга доосламап кыжип турган, иччалы-даа кол сорулгалыг—боттарынын ажал-инчи хүдөөгөңгө итпашанар. Ичангаш кымынгар, тымынгар уруг Лянанын белгүңгө бодаларга, даштыңдан көргө оожум, төлөңтиг Андрейниң бөлүгүңү чедикшинге менсөөргөңгөн оң билип алыры берге өзөс.

Ичанга-ла индыг кенен сеткилдиг кыдыралынын уружун көрүчү доран-на эскере бээр. Модав ССР-нің найысламы—Кышнев хоорайнын бир театрында болган бөт-тыныңгы уран-чүгү көрүлгөңгө Ляна—Андрийниң удурулгалы-биле көрүскөс оюн-көңөрт чымылаңнарын соңурулган хара тудуптар. Бөт-тыныңгы уран-чүгүлүг кыркжачыларынн хей-аит кыркжачы — колхоз даргазы Степан Васильевич денел чөк-өрүшкүгө бүргөткөн.

Түннелдиге бөт-тыныңгы уран-чүгүлүг Москвага болуру Бүтү-эвилет көрүлгөңгө кыжип хүндүлүг эргени ол көдө ансамбль чалап алыр. Ол көрүлгөңгө тергилгенине — Ляна, Параскица болгаш эскелерге хүндүлүг бажыңтерин тысып бээр, олардан тууак чөк таланттыг— өйнаан Андрей, Григорий, Алексей олар чүгү-даа албаан. Оларга хүндүлүг бажыңтерин тысыкан, индыг болза-даа колхоз даргазы Степан Васильевич колхозчу ансамбльдин ол үш кыркжачыларын тысып тысып кичирөөрөс болган—кажан олар күш-ажыга дадынып, мурнакчылар аларга байырлаалы-биле бо хүндүлүг бажыңтерин тысыпкан бертей мен аан—дөш, көрүлгө комсомолдун уз бажыңтерин бодуңга ап алыр.

Бөрүлгөңгө маргыш чөк чедикшинерге шуут бүтүрөкчө Андрей, Грама, Але-

кажааларын белеткен турар. Ичангаш бистин колхозчу-вустун саанчылары инек бүрүздөн сүт саалдынын өстүрү дугайында социалистик чарыктын боттуг хүдөөгөлерин алганар. Мен ботум бедиктен хүдөөгөмин амыр күссөткөн. Бистер чедикшинерге оожургавас ужурауг бис. Партиянын ХХ

«ЛЯНА» ДЕП КИНО

«Ляна» деп музыкалыг уран-чөтөң, хөлдү кино-чуртук болза, боттарынын омаксерге, ыры-шөвүлдүг ажалдап, чурттан база ынактын дугар өөрүштүлүг модав аныктарын дугайын көргүзү турар.

Фильмдин код мадырлары — комсомолчу аныктар. Олар колхозта кады ажалдап, чурттан турар-даа, күш-ажыга бар демей өзөш көстүр.

«Чаз амырлар» колхозтун ажалдаан сурагалыг аныктар ансамблинин кыркжачылары — Андрей, Григорий база Алексей олар уран-чүгү таламы-биле чөмөгөңгө-даа таланттыг болза, колхозтун виногол өстүрү хөвү-шөвүлдеринде эл-сеткилдиг өзөс ажалдап турар. Оларнын хайгаара чөгүндө дөргөй чазгай чымыстыг үнөң виноголдарын хат ужуу шашпанын илерөөр. Колхозчу анымак кыстар Ляна, Параскица болгаш эскелерин-даа үчүстөктарында виноголдар хат-шуурганга ужуу шашпанын болур.

Ол болза, ажал-инше чүреккер, кечээ-шашып кыстарын баш буртуңга алган кемчелеринин түннелдиге дүжүт ала-чугаа болуру аймыга алысанын ол. Олар релетиңга доосламап кыжип турган, иччалы-даа кол сорулгалыг—боттарынын ажал-инчи хүдөөгөңгө итпашанар. Ичангаш кымынгар, тымынгар уруг Лянанын белгүңгө бодаларга, даштыңдан көргө оожум, төлөңтиг Андрейниң бөлүгүңү чедикшинге менсөөргөңгөн оң билип алыры берге өзөс.

Ичанга-ла индыг кенен сеткилдиг кыдыралынын уружун көрүчү доран-на эскере бээр. Модав ССР-нің найысламы—Кышнев хоорайнын бир театрында болган бөт-тыныңгы уран-чүгү көрүлгөңгө Ляна—Андрийниң удурулгалы-биле көрүскөс оюн-көңөрт чымылаңнарын соңурулган хара тудуптар. Бөт-тыныңгы уран-чүгүлүг кыркжачыларынн хей-аит кыркжачы — колхоз даргазы Степан Васильевич денел чөк-өрүшкүгө бүргөткөн.

Түннелдиге бөт-тыныңгы уран-чүгүлүг Москвага болуру Бүтү-эвилет көрүлгөңгө кыжип хүндүлүг эргени ол көдө ансамбль чалап алыр. Ол көрүлгөңгө тергилгенине — Ляна, Параскица болгаш эскелерге хүндүлүг бажыңтерин тысып бээр, олардан тууак чөк таланттыг— өйнаан Андрей, Григорий, Алексей олар чүгү-даа албаан. Оларга хүндүлүг бажыңтерин тысыкан, индыг болза-даа колхоз даргазы Степан Васильевич колхозчу ансамбльдин ол үш кыркжачыларын тысып тысып кичирөөрөс болган—кажан олар күш-ажыга дадынып, мурнакчылар аларга байырлаалы-биле бо хүндүлүг бажыңтерин тысыпкан бертей мен аан—дөш, көрүлгө комсомолдун уз бажыңтерин бодуңга ап алыр.

Бөрүлгөңгө маргыш чөк чедикшинерге шуут бүтүрөкчө Андрей, Грама, Але-

кажааларын белеткен турар. Ичангаш бистин колхозчу-вустун саанчылары инек бүрүздөн сүт саалдынын өстүрү дугайында социалистик чарыктын боттуг хүдөөгөлерин алганар. Мен ботум бедиктен хүдөөгөмин амыр күссөткөн. Бистер чедикшинерге оожургавас ужурауг бис. Партиянын ХХ

